

Klasserumskultur, inklusion og fraværsbekæmpelse.

Evaluering udarbejdet af:

Tina Frees, lektor & pædagogisk konsulent
Viborg Handelsgymnasium
Mercantec
Maj 2014

Indhold

1. Indledning	4
2. Formål.....	4
3. Vidensgrundlag og antagelser	5
4. Beskrivelse af det konkrete forløb og de metoder der er brugt.	7
5. Evalueringsmetode/evalueringsdesign	8
6. Resultater og erfaringer	9
7. Opsamlende og videre arbejde	11
8. Koncepter og anbefalinger	12
9. Bilag 1, elev-evaluering.....	13
10. Bilag 2, elev-tekster	18
11. Bilag 3 - fravær og frafald	27
12. Bilag 4 - elevtilfredshedsundersøgelse.....	28

1. Indledning

Hvert år starter ca. 190 ny 1.g elever på Viborg Handelsgymnasium. Eleverne kommer fra Viborg, men rigtig mange kommer også fra omegnen af Viborg. En stor del af eleverne kender ikke hinanden, og de kommer fra gymnasiefremmede miljøer og har altså ikke specielt kendskab til gymnasieverdenen. Vi har tidligere ikke gjort specielt meget ud af vores introforløb. En enkelt opstartsdag og så en hyttetur ca. tre uger efter skolestarten. For nogle år siden udvidede vi det således, at eleverne de første to dage havde et introforløb. Eleverne og kontaktlærerne var positive, men det var stadig meget op til kontaktlæreren, hvilket indhold disse to dage skulle have. Desuden var det også forskelligt fra klasse til klasse, hvad eleverne foretog sig.

For et par år siden blev vi kontaktet af projekt Netwerk. Bag projektet står Ventilen¹ og Mary Fonden². Projekt Netwerk handler om Fællesskab i klassen og skal forebygge ensomhed på ungdomsuddannelser. De spurgte om, vi ville være testskole. Dvs., at vi i det kommende skoleår skulle afprøve deres materiale og tænke det ind, så det passede ind i hele vores introforløb. Dette sagde vi ja til, da det gav os muligheden for at arbejde mere professionelt med klasserumskultur.

Vi ville gerne skabe en inkluderende klasserumskultur. Derudover skal der i de enkelte klasser være høj trivsel. Dette vil vi gerne undersøge, om det er muligt at opnå, ved forskellige tiltag.

2. Formål

Formålet med projektet er at sikre, at 1.g eleverne på HHX får et godt læringsmiljø i klassen.

Vi antager, at elevernes sociale trivsel og deres faglige formåen hænger sammen. Derfor er det overordnede fokus i projektet at skabe et godt socialt miljø.

Projektet vil indeholde en blanding af forskellige sociale tiltag, så som introdage og hyttetur. Derudover vil der løbende indtil efterårsferien være afsat tid i skemaet, hvor der vil være fokus på at skabe en god klasserumskultur med følgende emner:

- Hvad er en god klassekammerat?
- Der etableres makkerskabsgrupper og netværksgrupper, så eleverne bliver trygge og får et tilhørsforhold til hinanden og bliver ansvarlige overfor hin-

¹ Ventilen er en frivillig social organisation, som arbejder for at forebygge og afhjælpe ensomhed blandt unge. Se mere på www.ventilen.dk

² Maryfonden er en fond. Se mere på www.maryfonden.dk

anden. Dette skal lette overgangen fra grundskole til den gymnasiale uddannelse.

- Eleverne får viden om de mest almindelige former for mistrivsel, som der findes.
- Eleverne ved, hvor de kan søge hjælp, hvis de selv mistrives, eller de har en klassekammerat, der mistrives. Eleverne stifter bekendtskab med de former for hjælp, der er på skolen: bedsteforældre, elevcoach, psykolog, præst.³
- Eleverne reflekterer over deres egen situation i en skriftlig øvelse. Efterfølgende har eleven en samtale med sin kontaktlærer. Kontaktlærerne har forinden haft møde med klassens lærere, hvor hver enkelt elev er blevet drøftet.

Der skabes et socialt rum i klasse, hvor alle er inkluderede. Dette gøres ved at afstemme elevernes forventninger til klasserumskulturen, som resulterer i en egentlig klassekontrakt.

Tiltagene skal gerne resultere i lavt fravær og frafald. Derudover skal vi opnå en høj score i ETU-undersøgelsen (elevtrivselsundersøgelsen) på over 70. Hvis dette er til stede, så er der skabt rum for læring, da eleverne trives og er til stede.

3. Vidensgrundlag og antagelser

Projektet formål er at skabe et godt læringsmiljø i 1.g klasserne. Dette vil vi opnå ved at skabe godt socialt miljø.

Dette bygger på nogle antagelser, som nogle af vores kontaktlærere har erfaret og som også hænger sammen med de antagelser, som projekt Netwerk har.

Det er vores antagelse, at social trivsel og faglig formåen hænger sammen. Hvis en elev ikke har det særlig godt i klassen, så vil det meget let komme til at gå ud over den faglige præstation. Undervisningen i dag er præget af mange forskellige arbejdsformer: Klasseundervisning, makkerskabsopgaver, gruppearbejde, projekter og lignende. Disse forskellige undervisningsformer kræver, at den enkelte elev har overskud til at navigere rundt i en dagligdag, som tit er meget forskelligt. Hvis en elev ikke har det så socialt godt i klassen, føler sig usikker eller måske ikke har nogle venner, kan det være hårdt hele tiden at skulle finde ud af, hvem man nu skal være i gruppe med. Tit vil lærerne lave grupperne, men vi ved også, at nogle gange skal eleverne selv danne gruppe, og her kan man som elev blive udstillet, idet man ikke har

³ På Viborg Handelsgymnasium er der ansat psykolog, elevcoach osv., som skal hjælpe de elever, der mistrives.

nogen gruppe. Men alt i alt kan dette ikke undgå at påvirke en sådan elevs faglige præstation. Vi vil gerne undgå, at der i hver klasse sidder elever, som følger sig en-somme og mistrives.

En anden antagelse er, at elever gerne vil hjælpe hinanden og også har forståelse for at andre kan have det svært. Vi har oplevet, at spørger man elever, om de vil hjælpe en anden elev, så svarer de stort set altid ja. Det kan f.eks. være, at de skal kontakte en elev, tage noter til elev eller lignende. Men det er ikke altid, at eleverne selv tager initiativ til at hjælpe. Det at hjælpe en anden elev kræver, at man selv er tryk og har overskud. Desuden skal man også vide, hvad det er, som man kan hjælpe med. Men vores erfaring viser dog, at hvis der i klassen er åbenhed om en anden elevs udfordringer og vanskeligheder, så er der faktisk altid meget stor forståelse for dette. Så vil de andre elever gerne hjælpe. Men hvis der ikke er åbenhed omkring, hvorfor en elev f.eks. har en del fravær, så ender det tit med, at eleverne ser skævt til denne elev og tit tror, at eleven bare pjækker.

Den sidste antagelse, som vi gør, er følgende: at forebygge og afhjælpe således, at der ikke er elever, som mistrives, føler sig ensomme, vil komme alle i klassen til gavn. I en klasse med et godt socialt miljø vil alle eleverne følge sig trykke, de respekterer hinanden og accepterer hinandens forskelligheder. Her vil eleverne føle, at det er ok at lave fejl, man kan stille dumme spørgsmål, og de vil opleve, at de hører til i klassen. Her vil der være en høj læring, da fokus kan være på læring og ikke på eventuelt problemfyldte relationer eleverne indbyrdes.

Fokus vil være på at skabe en forandring i elevkultur og klasserumskultur. For at der kan ske denne forandring, skal der være nogle kontaktlærere, som tager denne opgave på sig og forsøger at skabe disse forandringer. I første omgang har det dog kun være de syv kontaktlærere, som har haft 1.g klasserne, som har været involveret i dette.

På sigt vil det være ønskeligt, at alle lærere på skolen opnår viden om, hvordan man skaber en god klasserumskultur, og at alle lærere kan agere, hvis de opdager tegn på det modsatte i deres undervisning. Dette vil så påvirke hele skolekulturen.

4. Beskrivelse af det konkrete forløb og de metoder der er brugt.

Alle vores 1.g klasser med deres kontaktlærer har været med i projektet. Projektet starter den første dag, som eleverne kommer, og varer indtil slutningen af november, hvor det afsluttes med, at eleverne besvarer et elektronisk spørgeskema undersøgelse. Der har været lavet en tidsplan med skemalagte moduler, som er blevet fulgt. Det vil sige, at kontaktlærerne ikke har stået for organiseringen, men har haft ansvar for indholdet. De skemalagte moduler har været moduler, som var afsat til forløbet. Det vil sige, at kontaktlærerne ikke har skullet bruge nogle af deres egne fagmoduler. Det har tidligere været et kritikpunkt, at man som kontaktlærer ikke når noget af ens eget fag, da man skal snakke med sin klasse om andre ting.

Der har været udarbejdet materiale til alle forløb: introdage, klasserumskultur, hyttetur osv. Materialet til introdage og hyttetur har været udarbejdet af to lærere på skolen, mens materialet til klasserumskultur har været materiale, som vi har fået stillet til rådighed af projekt Network. Materialet er meget struktureret med klare anvisninger til, hvilke arbejdsformer der skal anvendes.

Undervisningsmaterialet er meget varieret for at sikre, at der bliver stor elevaktivitet. Det indeholder forskellige tekster, filmklip, power point osv. Undervisningsformerne har været en veksling mellem klasseundervisning, makkerøvelser, gruppeøvelser, projekt, fysiske aktiviteter, aktiviteter ud af huset og diskussion i plenum. Klasselokalerne har været indrettet, således at eleverne sidder sammen fire og fire (samme bordopstilling, som benyttes ved Cooperative Learning). Klasserne har haft deres eget stamlokale under hele forløbet.

Det har ikke været mulighed for at ændre i den nedenfor skitserede tidsplan. Aftalen har hele tiden været, at hele forløbet afprøves i alle syv klasser. Dette har kontaktlærerne fra starten af været gjort opmærksom på, og også været enige i. Det har givet projektet en styrke, idet vi bagefter har haft syv klasser, som faktisk har været igennem samme forløb, og vi på den baggrund har haft gode muligheder for at evaluere. Undervejs har kontaktlærerne kunne sparre med hinanden, da de jo alle sammen var igennem samme forløb og dermed kunne give gode råd og erfaringer videre til hinanden.

Tid	Aktiviteter	Indhold
August 2012	Projektstart	Planlægningsmøde mellem kontaktlærere
13. – 14. august	Introdage	Introduktion til forløbet, praktiske oplysninger, opstart af makkerskabsgrupper og netværksgrupper
September	Social tur	Hyttetur
August – oktober 2012	Klasserumskultur, inklusion	Skemalagte moduler: viden om mistrivsel, hjælpemuligheder på skolen, klassekontrakt m.m.
Oktober 2012	Elevevaluering	Eleverne reflekterer over forløbet og egen situation
Oktober 2012	Opfølgning	Individuel samtale mellem kontaktlærer og elev
Oktober 2012	Opsamling	Opsamling på klassen: hvad viser de enkelte elevers refleksion over forløbet. Er der enkelte elever, som har behov for yderligere støtte
November 2012	Opfølgning	Planlægningsmøde mellem kontaktlærere
November 2012	Evaluering	Elektronisk spørgeskema til alle elever
December 2012	Evaluering	Evaluering af hele forløbet og opsamling kontaktlærere

5. Evalueringsmetode/evalueringdesign

Der er gennemført en elektronisk spørgeskemaundersøgelse blandt alle elever i 1g klasserne. Svarprocenten var på 50 %. Spørgsmålene retter sig mod hele forløbet. Se bilag 1.

Derudover har hver enkelt elev reflekteret over forløbet ved at aflevere en besvarelse på ca. 1-2 side til deres kontaktlærer. Eleverne har skullet læse nogle tekster og ud fra disse tekster og nogle spørgsmål skrive opgaven. Det er meget forskelligt, hvilket output der kommer. En del af eleverne reflekterer dog tilbage til deres tid i folkeskolen og kan huske elever, der er blevet mobbet, de er måske selv blevet mobbet, eller de har været en af dem, som mobbede.

Der er i bilag 2 vedhæftet et lille udpluk af de mange opgaver, som er blevet afleveret.

Derudover registrerer vi også eleverne fravær og frafald. 1g'ernes fravær og det samlede frafald kan ses i bilag 3.

Derudover foretager vi hvert eneste år en stor elevtrivselsundersøgelse. Resultatet af elevernes sociale trivsel kan ses i bilag 4. Resultatet er for hele gymnasiet og ikke kun for 1.g'erne.

6. Resultater og erfaringer

Eleverne har generelt været tilfredse eller meget tilfredse. De emner, som der har været størst tilfreds med, er etablering af makkerskabsgrupper, netværksgrupper og hytteturen. Hytteturen er en social tur, hvor eleverne i høj grad selv bestemmer, hvad der skal ske. De planlægger selv indkøb, underholdning, laver mad og rydder op i spejderhytten. De har sejlet i kano hen til hytten. Der er meget tid til at snakke sammen, både med hinanden og med to af deres lærere. Så eleverne har en høj grad af medbestemmelse. Etablering af makkerskabsgrupper og netværksgrupper er noget, som er meget tæt på den enkelte. Hver enkelt elev er med i en makkerskabsgruppe og har også en netværksgruppe (bestående af i alt 4 elever). Disse tiltag berører den enkelte elev, de deltager selv aktivt, og de kommer tæt på nogle af de andre i klasser.

De tiltag, som eleverne har været mindre tilfredse med er: viden om unges trivsel, hjælpemuligheder på skolen og klassekontrakt. Dette er alt sammen områder, som måske ikke berører så mange af vores elever på det personlige plan. De fleste af vores elever trives og har ikke behov for at høre om hjælpemuligheder. Hvis man derudover synes, at man går i en god klasse, kan det virke som spild af tid, at man skal bruge tid på en klassekontrakt. Det er i hvert fald nogle af de tilbagemeldinger, som kontaktlærerne er kommet med efter samtaler med deres klasse.

Man skal derfor overveje, om disse emner alligevel vil være givtige for vores elever, eller om nogle af disse emner ikke skal indgå i forløbet fremover. Nogle elever vil, når vi optager dem, have problemer, som ikke har nogen tilknytning til deres uddannelse. Der kan være personlige problemer, problemer i deres egen familie, boligproblemer og lignende. Disse elever har selvfølgelig behov for at vide, hvilke muligheder de har få hjælp på skolen. Så vil der selvfølgelig være en del elever, som ikke har behov, men vi kan jo ikke på forhånd vide, hvem der har behov eller vil få behov for disse muligheder. Derfor bibeholdes viden om vores hjælpemuligheder på skolen.

I emnet viden om unges trivsel ser vores elever flere filmklip om unge, som har det svært og er udenfor fællesskabet. Elever, som tidligere i deres liv f.eks. er blevet mobbet, kan overfor andre elever virke, som om de ikke vil være en del af fællesskabet. Disse elever kan have en adfærd, hvor de ubevidst kommer til at signalere, at de ikke vil være sammen med de andre elever. De kan f.eks. i frikvarterne sidde med deres computer eller mobiltelefon og se ud som om, at de er meget optaget af dette. Når de andre elever går i kantinen, bliver de siddende i klassen. I vores introforløb ser elever filmklip, hvor unge fortæller om, at de er blevet mobbet, eller at de bare ikke er en del af klassen.

Efterfølgende er der klassediskussion, hvor eleverne sammen med deres kontaktlærer diskuterer det, som de har set i filmklippet. Hvad kan man snakke med drengen om, som altid sidder bag sin computerskærm? Måske skal man bare sige højt i klassen, at nu går vi i kantinen, vil I andre ikke med? Ved at se disse filmklip og efterfølgende diskutere med hinanden får vores elever en viden om mistrivsel. De får mulighed for at sætte ord på, hvorfor der er nogle elever, som ikke er inkluderet. Vi vil gerne have, at vores elever tænker over deres egen opførsel og spørger sig selv, om de kan gøre noget for at hjælpe.

Eleverne skal til sidst i forløbet reflektere over hele introforløbet ved at aflevere 1-2 sideres stil til deres kontaktlærer. De får givet nogle tekster, som de kan tage udgangspunkt i. Det er selvfølgelig meget forskelligt, hvad eleverne vælger at skrive om, men der er ingen tvivl om, at hele introforløbet har sat nogle tanker i gang hos en stor del af eleverne. Det er selvfølgelig meget forskelligt, hvad de enkelte elever vælger at fortælle, men en del af eleverne tænker tilbage på deres egen tid i folkeskolen. De kan fortælle om eleverne, som blev holdt udenfor. Nogle elever har selv oplevet at blive mobbet. Andre elever indrømmer endda, at de har været med til at mobbe og er faktisk flove over det. Eleverne har således fået en basal viden om mistrivsel. Spørgsmålet er, om det skaber et bedre socialt miljø i de klasser, som de nu går i, og om miljøet er blevet inkluderende?

I vores ETU-måling har vi en rigtig høj score med hensyn til det sociale miljø og det samlede billede ser fint ud. Men det kan være svært at måle på, om vi har formået at skabe et mere inkluderende klasserumskultur?

Jeg vil nu referere til to situationer, som måske kan sige noget om dette. Vi har på skolen tilknyttet en psykolog, og hun har naturligvis samtaler med nogle af vores elever. Hun fortæller, at nogle af de elever, som hun har, glade fortæller om introforløbet, og at de synes, at det hjælper på, at de kan blive accepteret. Desværre varer det dog ikke ved. Efter et stykke tid, dvs. når vi når hen i slutningen af 1.g, har der ikke været fokus på det, og det er som om, at man vender tilbage til "normale tilstande". De fortæller, at der kan ske ændring, men det har ikke været en varig ændring.

Den anden situation drejer sig om to elever, som skulle udmeldes af skolen pga. for meget fravær. Den ene elev havde flere afbrudte uddannelsesforløb bag sig, og hun fortæller, at hun tidligere er blevet kaldt månedens gæst. Hun har desuden også tidligere oplevet, at hendes klassekammerater ikke taler til hende. Hun vidste godt, at hun ikke have været ret meget tilstede, men på trods af dette, sagde hendes nuværende klassekammerater godmorgen til hende, når hun kom, og de snakkede med hende. Den anden elev fortalte om lignede oplevelser. Disse to elever har altså haft den oplevelse, at de følte, at de var en del af en klasse. (det var ikke nok til, at de kom noget oftere i skole, derfor blev de udmeldt). Men eleverne i disse to klasser har altså forsøgt at inkludere disse elever.

Der var fra starten modstand mod udarbejdelsen af klassekontrakten. Det viste sig, at flere elever havde prøvet dette før i folkeskolen uden den store succes. Vi har derfor besluttet at droppe dette fremover, da det kan komme til at tage fokus fra det andet.

Vi vurderer altså, at det godt kan lade sig gøre at skabe et socialt og inkluderende klassemiljø i det halve år, som introforløbet varede. Om det medvirker til at højne eleverne læring, er en anden sag. Ændringerne i det halve år skete på elevniveau (dokumenteret ved elevernes egne refleksionsøvelse) og på klasseniveau. Vi har dog ikke nogen viden om, det sociale og inkluderende klassemiljø bibeholdes i resten af eleverne skoletid.

7. Opsamlende og videre arbejde

Vi har besluttet, at vi fremover vil have dette introforløb for vores 1.g klasser. det er nu blevet en fast del af det at gå på vores skole. Der vil ske et par småændringer, men det samlede forløb vil være det samme. Vi har i dette skoleår igen haft introforløbet. der har været nogle nye kontaktlærere, som har stået for forløbet. Der har dog været en enkelt ganganger, altså en lærer som har været med begge gange. Det har vist sig værdifuldt, da vedkommende på forhånd har kunnet fortælle om nogle af de udfordringer, som man kan risikere at møde. Derved har vores nye kontaktlærere kunne forbedre sig og tage deres forholdsregler. Når vi efter sommerferien for tredje gang kører dette introforløb, vil alle vores elever på skolen have været igennem dette forløb. Derudover vil der være en stadig større del af lærerne, som ved hvad det går ud, da de selv har været med i introforløbet.

Vi overvejer i øjeblikket, om den resterende del af lærerne også skal have en form for større viden om det. De er blevet informeret på afdelingsmøder, men om de decideret skal have en form for efteruddannelse i det, har vi ikke taget stilling til.

Den kommende udfordring bliver, hvordan vi skaber en varig ændring. Altså et godt socialt og inkluderende miljø på klasseniveau og skoleniveau. Vi er p.t. i gang med at diskutere, hvad vi forstår ved at være en professionel underviser. Her er et af emnerne relationer. Lærerens relation til sine elever, men også elevernes indbyrdes relationer. Derudover skal alle vores lærere igennem et forløb i kollegial supervision. hvordan vi skal skabe den varige ændring, er vi langt fra færdig med at overveje og drøfte endnu.

8. Koncepter og anbefalinger

Projekt Netwerk har udarbejdet materiale, som er meget nemt at bruge. Dette materiale er et rigtigt godt bud på, hvordan man kan arbejde med klasserumskultur. Det er vigtigt, at man benytter den efteruddannelse, som projekt Netwerk tilbyder. For de fleste af lærerne er det stor en opgave at give sig i kast med, og det kræver, at de føler, at de har deres grundviden i orden. Derudover er det vigtigt med jævnlige møder med kontaktlærerne. Dette er for at drøfte, hvordan processen forløber, og at de kan give hinanden feedback. Vi har ligeledes under hele forløbet sørget for, at hele organiseringen var på plads. Kontaktlærerne har ikke skulle koncentrere sig om, hvornår de havde introforløb, da dette var skemalagt. Derudover har vores sekretærer sørget for at bestille hytte, bus osv. til hytteturen, alt det praktiske har været ordnet. Kontaktlærerne føler, at de er "meget på" i det første måneder, og der er derfor vigtigt, at de ikke skal ordne alt muligt praktisk eller være med i alt for mange andre forløb/projekter.

Afslutningsvis vil jeg sige, at rigtig mange af vores kontaktlærere meget gerne vil være med i dette forløb og føler, at det giver dem rigtig meget.

9. Bilag 1, elev-evaluering

Evaluering november 2012

1.1 De første skoledage

	1A	1B	1C	1D	1E	1F	1G	i alt	procent
Meget god oplevelse	7	3	1	3	6	7	1	21	22,8
God oplevelse	12	7	8	9	13	13	9	59	64,1
Ok	4	3	0	2	1	1	2	9	9,8
Dårlig oplevelse	0	1	0	1	0	0	0	2	2,2
Ubesvaret	0	0	0	1	0	0	0	1	1,1
								92	

1.2 De første skoledage

Hvordan synes du, at den anden skoledag (tirsdag d. 14 august) fungerede med de forskellige aktiviteter?

	1A	1B	1C	1D	1E	1F	1G	i alt	procent
Meget godt	4	5	5	3	7	11	1	32	34,8
Godt	16	6	4	8	12	7	8	45	48,9
Ok	3	2	0	4	1	3	3	13	14,1
Dårligt	0	1	0	0	0	0	0	1	1,1
Ubesvaret	0	0	0	1	0	0	0	1	1,1
								92	

1.4 Makkerskabs- og netværksgrupper

Har makkerskabs- og netværksgrupper medvirket til, at du følger dig tryk i klassen?

	1A	1B	1C	1D	1E	1F	1G	i alt	procent
I høj grad	12	1	2	3	4	14	4	28	30,4
I nogen grad	9	8	5	8	13	7	7	48	52,2
I mindre grad	1	3	1	2	2	0	1	9	9,8
Slet ikke	1	2	0	3	1	0	0	6	6,5
Ubesvaret	0	0	1	0	0	0	0	1	1,1
								92	

1.5 Makkerskabs- og netværksgrupper

Har makkerskabs- og netværksgrupper medvirket til, at der er en god stemning i klassen?

	1A	1B	1C	1D	1E	1F	1G	i alt	procent
I høj grad	6	1	4	6	8	12	3	34	37,0
I nogen grad	15	9	5	7	11	9	8	49	53,3
I mindre grad	2	3	0	1	0	0	0	4	4,3
Slet ikke	0	1	0	2	1	0	0	4	4,3
Ubesvaret	0	0	0	0	0	0	1	1	1,1
								92	

1.6 Mary Fonden

Hvordan har du oplevet hele forløbet med Mary Fonden?

	1A	1B	1C	1D	1E	1F	1G	i alt	procent
Meget god oplevelse	2	1	1	2	3	1	0	8	8,7
God oplevelse	11	4	5	11	6	15	1	42	45,7
Ok	10	6	3	3	11	5	7	35	38,0
Dårlig oplevelse	0	1	0	0	0	0	3	4	4,3
Ubesvaret	0	2	0	0	0	0	1	3	3,3
								92	

1.7 Mary Fonden

Sæt kryds ved de elementer fra Mary Fonden, som du synes har fungeret Bemærk: eleverne kunne sætte flere krydser

	1A	1B	1C	1D	1E	1F	1G	i alt	procent
Makkerskabsgrupper	19	10	9	12	14	19	11	75	81,5
Netværksgrupper	18	7	8	9	15	19	7	65	70,7
Orientering om unges trivsel	3	8	2	7	5	4	0	26	28,3
Orientering om hjælpemuligheder på skolen	8	5	2	9	7	5	0	28	30,4
Klassekontrakt	10	3	1	6	6	3	6	25	27,2
								219	238,0435

1.8 Hyttetur

Hvordan oplevede du hytteturen som helhed?

	1A	1B	1C	1D	1E	1F	1G	i alt	procent
Meget god oplevelse	10	4	7	8	10	18	4	51	55,4
God oplevelse	8	7	2	6	10	2	6	33	35,9
Ok	3	3	0	0	0	0	2	5	5,4
Dårlig oplevelse	2	0	0	0	0	1	0	1	1,1
Ubesvaret	0	0	0	2	0	0	0	2	2,2
								92	

1.9 Hyttetur

Var hytteturen som helhed med til at ryste klassen sammen?

	1A	1B	1C	1D	1E	1F	1G	i alt	procent
I høj grad	8	7	6	10	10	14	5	52	56,5
I nogen grad	13	5	3	5	9	7	7	36	39,1
I mindre grad	1	2	0	0	1	0	0	3	3,3
Slet ikke	1	0	0	0	0	0	0	0	0,0
Ubesvaret	0	0	0	1	0	0	0	1	1,1
								92	

1.13 Vurdering af introforløbet

Hvordan har samlet set oplevet din skolestart og de første måneder på Viborg Handelsgymnasium?

	1A	1B	1C	1D	1E	1F	1F	i alt	procent
Meget positivt	8	6	7	8	8	15	5	49	53,3
Positivt	15	6	2	7	11	5	7	38	41,3
Ok	0	1	0	0	1	1	0	3	3,3
Dårligt	0	1	0	0	0	0	0	1	1,1
Ubesvaret	0	0	0	1	0	0	0	1	1,1
								92	

1.3 Skriv en kommentar til de første skoledage						
Fint, men lidt trykket stemning måske.	fint nok	Jeg synes det var nogle gode dage, med noget godt intro, til at lære hinanden at kende.	Der var lidt stille, man kendte ikke rigtig hinanden, men det blev hurtigt bedre og folk begyndte at snakke med alle.	Jeg havde en rigtig god første skoledag.	Det var at de første par dag bare gik ud på at lære hinanden at kende.	
Jeg synes den første skoledag var godt. Vi fik udleveret bøger og fik forklaret hvordan den daglige gang er. Det var også godt at alle i klassen var åbne og snaksalige.	alt vel	vi blev rystet godt sammen	God modtagelse af lærer	Jeg synes at den hele introen var rigtig spændende	Var spændende og lærer skolen og lærerne at kende, og man følte sig hurtigt tilpas på skolen..	
Det var selvfølgelig overvældende med alle de nye mennesker, men måden hvorpå vi blev introduceret for hinanden fungerede godt	Det var en rigtig god start at komme ind i klassen og det fungerede godt med de små grupper.	Det var en god måde, vi lærte hinanden at kende på.	Der var meget stille i klassen, og ingen som snakkede sammen. De var ikke særlig god, var også tæt på at skifte skole.	Jeg synes det var rigtig spændende.	Kendte ikke så mange, så det tog lige lidt tid at lære folk og kende.	
Jeg gik på VK, de første 2 uger.	Super super	Jeg kendte 6-7 stykker så var ret tryk	Den var god	Vi kom direkte ud i netværksgrupper om mandagen, og det synes jeg, var rigtig godt, fordi allerede der lærer man nogle andre personer at kende. Tirsdag skulle vi rundt i byen og lave en fremlæggelse, og så begyndte man jo allerede at arbejde sammen, og man lærte hinanden at kende, og det synes jeg var rigtig godt.	de var spændende, da der var en masse nyt man skulle lære.	
Det var en dag med mange nye mennesker som man skulle lære at kende.	De var i princippet okay, men vi kunne godt have brugt noget mere teambuilding	det fungerede meget fint	De var okay, synes ikke det sport vi lavede var så fedt - der var meget stille i starten og jeg ville hellere lave noget hvor vi snakker sammen enkelt vis os elever istedet for at lave små lege/sports aktiviteter .det synes jeg ikke vi fik så meget ud af.	Jeg synes det var godt man hurtigt fik god kendskab til sin makkergruppe, men synes det var synd, der ikke var noget mere med klassen, evt. nogle aktiviteter så hele klassen også blev rystet sammen og ikke kun ens makkerskabsgruppe	Det var okay.	
det var da spændende, at lære det nye at kende. både med hensyn til selve gymnasium livet, og de nye elever.	God skole, gode elever og gode lærer. Alt i alt nogle gode første dage.	Jeg synes de første skoledage var ret meget som jeg havde forventet det. Altså man holdte sig jo mest til dem man sådan kendte, og snakkede mest med dem. Men efterhånden så begynder man jo at kommunikere mere og mere med de andre, og lærer dem bedre at kende.	Jeg syntes det var rart at vi lavede forskellige ting så vi lærte hinanden bedre at kende	Det var godt.	Jeg fik hurtigt nogle at snakke med!	
de var gode og man kom godt ind i skolesystemet.	rigtig sjovt det var en rigtig god dag men er det dog ikke længere	Klassen var aktiv lige fra starten, og vi fandt hurtigt sammen.	Jeg synes, det var godt, der var så meget fokus på det sociale.	Det var sjovt og hyggeligt..	Det var en god start, og mange snakkede med hinanden	
De var meget stille og rolige.	Mere teambuilding	Den var god.	Det var godt nok, men der var selvfølgelig meget stille, og man snakkede kun med dem fra sin gruppe. Men det var fint nok.	rigtig gode, vi har en god klasse.	Jeg synes det var godt at vi var sammen på forskellige måder og at vi var ude i netværksgrupperne, fordi så kommer man automatisk til at snakke med nogle fra starten.	
Sjovt at lære nye mennesker	Det har været rigtig fint.	god dag, med god underholdning og en stille start	I starten var der meget stille, mest fordi ingen kendte hinanden, så det var svært at komme igang. Stemningen virker også særlig besværlig. Forestiller man sig at der er helt stille og ingen snakker og så forsøger man at starte en samtale med sin side makker, alle ville sidde og lytte med i den samtale fordi man ville være de eneste der snakker. Lidt underligt. Udover det, så virker det til at alle er meget imødekomende og venlige, hvilket er vigtigt i en god klasse.	det var fint	Det var en dag med mange følelser i kroppen. Det hele var nyt, spændende og med en masse ny bekendtskaber.	
De første skoledage synes jeg var rigtig gode, fordi vi blev godt taget imod og de første dage var godt planlagt, så vi kunne lære hinanden at kende.	1	Fint.	De var okay, men meget stille i starten. Heldigvis efter få dage, begyndte vi alle at snakke sammen, og lignede hurtigt en normal klasse.	Det var rigtig godt og der var en god stemning.	Det var okay.	
de var gode og spændende, og men lærte hinanden lidt at kende	De var spændende og sjove, det var sjovt at møde de nye venner og veninder jeg skal tilbringe 3 år med.	Det var fint.	Jeg synes at de første skoledage var gode. men der var meget stille i starten, fordi vi ikke rigtig kendte hinanden, men det ændrede sig hurtigt.	Det virkede meget fint.	Jeg synes det fungerede helt okay. Jeg forestiller mig, at det var den bedste måde, at gøre det på.	
Det var godt og vi lærte hinanden godt af kende.	De var gode i sær fordi at de fleste blev det fra deres gamle venner og skulle sidde ved bord med nogen de ikke kender, som gør at man møder nye mennesker.	Den var fint	Der var stor fokus på at vi lærte hinanden at kende, og især makkerskabsgrupperne er en god idé for nogle	Jeg synes det har været en god oplevelse, det er self. altid lidt svært når man begynder på en ny skole hvor man ikke kender nogen.	Alle folk var søde og åbne, for at få nye venner.	
de var udemærket.	De var gode nok. Lidt for meget gentagelse og jeg skulle lige ind i klassen.	De var ok!	Vi var meget stille inde i klassen de første par dage. Men det hjalp meget at vi havde "makkerskabsgrupper", for så var det ikke "mærkeligt" at snakke med dem man sad ved bord ved, fordi man nærmest var tvunget til at snakke sammen. Men det kunne jeg meget godt lide, for jeg har fået et rigtig godt forhold til dem jeg sad ved bord ved.	Jeg synes de første skoledage, var en ekstremt god oplevelse da jeg elsker at møde nye mennesker.	De første skole dage, var rigtig gode. Jeg kendte nogle inden jeg kom ind i klassen, men lærte hurtigt andre at kende.	
De var fine.	Det hele var rigtig godt - og man kom hurtigt til at snakke med mange forskellige og vi kom hurtigt til at lære hinanden at kende.	ok nice	det var meget hyggeligt	DE var bestemt helt fine :)	Jeg synes, at de første skoledage var rigtig gode. Det var en god måde vi startede på, og specielt det med makkerskabsgrupperne gjorde, at vi hurtigere kom ind på hinanden.	
Jeg synes det var rigtig godt, fordi vi blev sat ind i tingene og vi lærte hinanden at kende på en anden måde, med de forskellige aktiviteterne.		Godt...			Super god møde, at komme hinanden ved og lære hinanden at kende på.	
De var okay, men lidt akavede					det var meget fint. vi var dog 2 fra klassen der blev sent over på hg og der gik så 35 min før de fandt ud af vi ikke skulle være der.	
For at være helt ærlig kan jeg ikke rigtig huske dem, men de har sikkert været okay.					Det var nu meget godt. Jeg kom godt nok "for sent" med en anden, fordi vi blev sendt til det forkerte lokale første skoledag. Men det gjorde bare at vi kom til at snakke godt sammen fra starten. Alle i klassen tog godt imod mig. :)	
Det var nogle super gode dage					Rigtig god, nye mennesker, åbne, glade	
De var gode og man kom til at snakke med hinanden ved aktiviteterne					det var hygge	
Jeg synes at det var godt at vi fik netværks grupper første dag, fordi at så var der nogen man snakkede med. Så man ikke selv skulle tage internt til at gå hen til nogen man ikke kender					Det var hyggeligt....	
Det var fint.					Synes de var lidt tunge i det.	

1.10 Hyttetur

Skriv en kommentar til hyttetur

Hytteturen var en rigtig god oplevelse og det rystede os godt sammen.	sindssyg fedt	Jeg synes vi havde en god hyttetur. Og det føltes som om at alle fra klassen følte sig "tryggere" i klassen efter hytteturen.	Det var en god oplevelse, kanoturen gav god mulighed for samarbejde og man havde ligesom noget at falde i snak over. Man kom bedre ind på dem man ikke havde snakket så meget med den første uges tid. Klassen blev generelt rystet godt sammen.	Vi havde en rigtig god hyttetur. Vi lærte hinanden bedre at kende, og blev rystet godt sammen.	det var super duper! Det var rigtig hyggeligt.
Det var en super måde at lære de nye klassekammerater at kende	sjovt	den kom for sent, vi var allerede godt rystet sammen.	Var virkelig god, det ændrede alt i klassen.	Jeg synes det var rigtig hyggeligt, og at vi blev mere rystede sammen, og lærte hinanden bedre at kende.	Den var hyggelig.
Sjovt, men en rigtig lang kanotur.	Alt var godt udover regnvejret,	Det var en rigtig god tur, men alligevel var det ikke hele klassen, der var sammen.	Det var hyggeligt	Man kendte allerede hinanden lidt, så det havde ikke den store betydning for om man lærte hinanden bedre at kende. Man kunne måske have lavet den lidt tidligere som i august, fordi så lærte man lærte hinanden at kende på den måde. Men ellers så kunne jeg godt lide hytteturen.	man kom til at snakke med flere, end man havde før.
Det var en dejlig ryste sammen tur, hvor vi virkelig kom ind på hinanden.	super duper	Muligvis lidt for langt i kanoen. 10 kilometer ville være rigeligt	Hytteturen var en god oplevelse.	Jeg synes det var en hyggelig klassetur, men det kunne have været lidt fedt hvis hele klassen lavede noget sammen, for da man sejlede i de kanoer, så snakkede man primært kun med dem man sejlede med, og var der ikke så meget klassetur overdet, men ude i hytten var det fint nok, man skulle måske have bestemt at hele klassen skulle lave et eller andet der ude alle sammen. Men ellers var det rart det var meget frit hvad man ville	rigtig god.
de fleste var for trætte til at ville gøre noget, og jeg kunne nok godt have ønske en klasse, der var mere ledene efter, at lære hinanden at kende.	Kanoturen var ALT for lang! Så det endte med, at man blev uvenner med de andre	Det var meget hyggeligt og rystede klassen rigtig godt sammen	Jeg syntes det var en rigtig god tur	Det var godt.	Meget god tur!
synes det var dårligt planlagt, kedeligt og ikke specielt fedt,	Okay hyttetur, men jeg syntes der manglende nogle fælles aktiviteter.	Jeg synes det var en god hyttetur. Dog synes jeg ikke som sådan at det har været det, der har rystet vores klasse sammen. Fordi stort set hele tiden sidder man jo i kanoen, med to andre, og der er det jo kun dem man sådan snakker med. Men når man så kommer hen til lejren er det selvfølgelig bedre.	Det var en super fed tur, hvor man rigtig blev rystet sammen!	Det var en rigtig god oplevelse.	Rigtig god, man kom ind på nogen andre man ikke snakkede med første skoledag
Kanoturen var ikke så fed igen.	den var god nok men folk var mere trætte af hinanden da det var en hård hytte tur.	En meget vigtig ting for at få rystet klassen sammen. Her får du lov til at se dine klassekammerater fra forskellige vinkler du aldrig har set dem før.	Det var rigtig godt, det fik klassen meget mere sammen.	meget god, men der er stadig nogen der holdte sig tilbage	Jeg synes det var en rigtig god og hyggelig tur. Vi fik alle snakket og det var godt at vi sad i en kano, fordi så var vi tvunget til at snakke med nogle.
Faldte i vandet	Kanoturen var lidt for lang.	Den var god	Selve kano turen var ganske sjov, men også meget langtrukket. Det ville have været hundrede gange sjovere hvis det havde været muligt at korte turen ned, så man også hurtigere kunne komme til lejren. Mange kom til at snakke meget mere sammen efter at have tilbragt tid sammen på hytteturen. Det er både godt, men det har også skabt nogle grupper, hvilket også er godt, til en hvis grad. Men man mærker ikke noget til at man ikke er velkommen i en gruppe.	det var sjovt.	Det var en rigtig hyggelig tur. Rigtig sjov at sejle i kano
Hytteturen er en rigtig god ide, men de aktiviteter underholdningsgruppen havde planlagt synes jeg godt vi kunne have lavet alt af, men det gjorde vi ikke fordi de fleste var trætte efter kanoturen og ikke var i humør til det.	Det var en hyggelig tur både kanoturen og den efterfølgende aften.	god ide, men lidt for meget roning	Det var en rigtig god tur for alle, og vi fik bestemt et tættere venskab.	Det var rigtig godt. Man blev virkelig rystet sammen.	okay
det var en hyggelig tur, og man lærte hinanden at kende på en anderledes måde.	Udmærket	fint	hytteturen var en rigtig god oplevelse hvor klassen blev rystet rigtig godt sammen.	Drop det med at ro. Jeg mener det dybt seriøst, næsten alle var træt af at ro, og den bredte dårlig stemning i kanoen. Lav noget, hvor man kunne hygge sig mere. fx. en længere bustur, eller lign. bare ikke ro.	Det var rigtig hyggeligt. Jeg følte, at vi lærte hinanden at kende rigtig godt. Vi fjollede og hyggede hele aftenen. Alle snakkede med alle.
Det var sjovt og man begyndte og talemød andre fra klassen.	Det var hyggeligt at være sammen med den nye klasse.	Det var hyggeligt og sjovt.	Det var en rigtig hyggelig tur. Vi blev mere rystet sammen.	Det gjorde sådan at alle kom til at snakke sammen på tværs af klassen.	Jeg synes, hytteturen var med til at ryste os mere sammen end vi var i forvejen.
Den var god.	Hytteturen var god og ligesom som en hyttetur skal være, dog blev det sent med maden.	God tur. Især friheden	det var rigtig fedt at blive rystet sammen	Det var okay, men lærerne burde have lavet noget vi kunne lave fælles efter kanoturen.	Det var en helt vildt god hyttetur. Kanoturen var dog lidt for lang - 22 kilometer er altså for meget. Men selve turen var en rigtig god oplevelse.
Det var hyggeligt	Jeg var træt af vejret (som ikke var nogens skyld) og så måske var jeg lidt træt af at det ikke var så godt planlagt. Jeg var på madholdet men vidste ikke hvornår jeg skulle lave mad.	Super tur - dejligt at det var så frit!		Det var crazy!	det var en super god tur det er helt sikkert noget som ryster folk godt sammen.
Hård men god	En generelt god tur, dog er man temmelig meget "udenfor", hvis man pga f.eks. skade ikke kan deltage i kanoturen. Det er fint nok at være i hytten og bage til de andre, men dagen føltes meget lang (når man kun er to personer i hytten) - indtil de andre kommer hjem til hytten.	Det var ikke helt så meget som jeg havde regnet med men det hjalp da lidt.			Det var rigtig hyggeligt, og man lærte virkelig hinanden at kende mere privat.
Jeg synes det var for langt at sejle 25 km. i kano. Man kunne godt have gjort sådan at det "bare" var 10-15 km. man skulle sejle.		fedt!			Rigtig god, god oplevelse, en smule hårdt, sjovt
Det godt, vi kom tæt på hinanden		Godt...			det var hygge
det var en hyggelig tur.		rigtig god!			Det var rigtig sjovt.
Det gjorde at vi blev rystede mere sammen, men man var sammen med dem man snakkede med. Men det er også bare svært at lave noget så alle begynder at snakke sammen					Super hyggelig tur.
God					

1.14 Vurdering af introforløbet

Skriv en kommentar til dine første måneder på Viborg Handelsgymnasium

Jeg synes introforløbet var rigtig godt.	meget god	lidt mindre maryfond.	Jeg synes det har været nogle gode måneder. Der er en masse nye indtryk og nye fag man lige skal vende sig til. Det hele er mere selvstændigt end i folkeskolen, hvilket er godt.	Jeg synes det har været rigtig spændende, og det har været en hel anden måde at lære på, det har også været rigtig spændende.	Rigtig godt. Jeg er i hvert fald ikke mere i tvivl om det var det rigtige valg jeg tog.
Det går og skal bare fortsætte på samme måde	ok	Hytturen SKAL være der, den hjælper rigtig meget på sammenholdet og relationerne. Måske en tur til en storby hvis økonomiske midler tillader det	Jeg er meget tilfreds med det hele.	Jeg synes det har været godt, det har været rart at der ikke er nogle der har kigget ned fra 2 eller 3'erne.	Rigtig godt, har fået nogle gode venner.
Godt sted, fin skole.	Vi er kommet rigtig godt i gang, både med undervisning, men også som klasse.	Fleere lege og teambuildings øvelser	Det er helt fantastisk at gå på denne skole nu. Jeg har det rigtig godt i klassen og i timerne.	Det har været godt, og jeg regner med at blive på linjen efter jul, for det virker som om at det er i den retning jeg skal.	det har været godt, jeg har bestemt ikke fortrudt mit valg
Det er et dejligt sted at være.	Det har været okay .	Nej, jeg synes det fungerer meget godt.	De har været gode	Det er en super god klasse og alle er rigtig flinke. Lærerne er også rigtig gode.	Synes de har været positive. God klasse og gode fag.
det har vært en god start, som ikke har virket for overvældene.	Super skole, er meget glad for den.	Nej ikke rigtigt.	Det har været okay.	Jeg synes det er blevet bedre og bedre	Man bliver rystet sammen.
De var okay.	meget dårlig da jeg for skyld for alt og bliver ikke kaldt så pæne ting	Lad makkerskabsgrupper fortsættel	Jeg syntes intro forløbet var godt	det var super	Super god, med nye venner
Det har været en god start, og godt at komme igang.	Det har været meget godt.	De har været gode	Jeg synes generelt, det har været godt. I forhold til de der makkerskabsgrupper, tror jeg det vil have fungeret godt, hvis man ruterede efter et par uger. Så man ikke blev alt for låst fast til et bord.		Jeg synes det var godt at starte og man kom automatisk til at snakke med folk, fordi vi lavede så meget sammen.
Syntes det har været godt	Det har været fint og lærerigt.	meget godt, god og rolig start	Jeg synes det har været rigtig godt at starte her, og jeg har fået en rigtig god klassen.		Spændende fag - Lever op til forventninger. Gode klassekammerater og god stemning
Min første tid har været rigtig god pga. vores makkerskabs- og netværksgrupper .	Fint	fint	Det har været super fedt at møde nye mennesker, både klassekammerater og lærere er meget tolerante og venlige og man føler sig ikke udenfor hvis man kan sætte sig hen til nogen og forsøge at deltage i en samtale, for man er nemt lukket med ind i den.		okay
det har været godt og spændende	Det har vært spændende, noget helt andet end fx efterskole og folkeskole, men jeg synes det er spændende.	Det har været interessant.	De har været super fedel er rigtig glad for min klasse, og også mange af de andre elever på skolen. Det er rigtig fedt skole.		Det har været rigtig godt. Masser af gruppearbejde, hvilket jeg rigtig godt kan lide.
Det har været sjovt og lærerigt.	Det har været rigtig godt og der har ikke været nogle problemer i klassen og vi kan alle med hinanden	Det har været okay. Lærerne har været meget imødekommende over for os elever	De har været rigtig gode.		De første måneder har været rigtig gode.
gode.	Jeg er så glad for at gå på Viborg Handelsgymnasium, og selvom at der plejer at være noget med 1g er sutter og skal lige mobbes første dag, så skete der intet. Jeg er glad for at se at det alligevel er en moden skole. Jeg har lært en masse allerede og jeg får brugt det oftel	Har været ok! Lærerne har været gode til at tage imod os!	Det har været nogle gode måneder. Det er rart at jeg er faldet godt til.		super god klasse, super gode lærer.
Fint	En super dejlig skole - en super god klasse - søde og gode klassekammerater - søde lærere og en god og spændende undervisning	super god!			dejlige måneder jeg er helt sikker på det er her jeg skal være.
De har været gode		Positivt...			Jeg har haft det rigtig godt og har altid haft nogen at snakke med. Der har været positiv stemning og jeg har altid været glad.
det har været godt. der har været gode muligheder for at lære andre at kende gennem forskellige aktiviteter		Det var godt, kom godt ind i klassen			Rigtig gode, dejlige mennesker, gode omgivelser,
Det er været fint					det har været hyggeligt
Super, bAre super					
Jeg synes bare at det har været godt					
Jeg synes at det har været godt, fordi at man har lært hinanden at kende.					
Godt.					

10. Bilag 2, elev-tekster

En elev fra 1.g

Stil til Netværk

Hvad får teksterne dig til at tænke på-i forhold til trivsel og mistrivsel?

Jeg kommer til at tænke meget på mit eget liv, når jeg læser disse tekster. Tanken om at man ikke har nok venner i forhold til nogle af ens egne venner har. Hvad betyder det for ens sociale liv? Er man ikke god nok, er man ikke til at holde ud at være sammen med. Men igen kommer jeg til at tænke på, det kan godt være at de har mange venner. Men har de en der er tæt på dem, en der ved alt om dem og er der for dem, når de har mest brug for det. Jeg er glad for at jeg specielt har en veninde, jeg ved jeg altid kan komme til hvis jeg har problemer. Det hjælper heller ikke vis man har mange venner, men ikke nogen man stoler 100 % på, i stedet for at have få, men folk man stoler 100 % på. Lige som Jonathan i artiklen "20 år og alene i livet" er jeg ikke lige den bedste til at gå hen og snakke med personer jeg ikke kender. Det bliver bedre og bedre for hver gang. Det er ikke altid let at være udadvendt, men man bliver nødt til at prøve så godt man nu kan. Jeg er som sagt ikke den mest udadvendte person, men jeg har lært mange nye mennesker at kende igennem min veninde. Efter som jeg har været med hende til nogle fester hjemme ved nogle af hendes venner og veninder. Men det er også lettere for mig at snakke med folk jeg ikke kender, vis man får lidt alkohol; så man får noget mod til at sige hej. Noget af det første jeg lagde mærke til da jeg læste disse artikler var at de ikke viste hvor de skulle gå hen for at få hjælp. De stod som Palle alene i verden.

Jeg har ondt af dem der er meget indadvendt, da man ikke lægger mærke til dem i dagligdagen. Det er synd for de er sikkert nogle rigtige søde og rare mennesker. Man ser dem heller ikke i tv-programmer som x-factor, paradis Hotel og Big Brother. Hvis nu at de var med nogle af det programmer vil de sikkert også blive mere udadvendt, mere åben. Man burde virkelig lave nogle kurser for folk der er meget indadvendt, hvor de lærer nogle redskaber så de kan blive mere udadvendte. Man når længst med at være åben over for alt der står foran en.

Kan du genkende nogle af tankerne eller følelserne? I dig selv? I nogen, du kender?

Ja, jeg kan nem genkende nogle af tanker i mig, men også i nogen jeg kender. Vi får bare løst problemerne, da vi ved hvor vi skal gå hen og få hjælp. Vi står ikke alene med det, så vi lukker os ikke inde i en boble. Vi sørger for at få snakket med nogle om

tingene. Jeg har en veninde der er meget usikker på sig selv. Hun føler ikke at hun er god nok, som hun er. Der er det så hun kommer til mig og vi for snakket om hvorfor det er at hun ikke føler at hun er god nok.

Du og din klasse har deltaget i et forløb, der har til formål at forebygge mistrivsel og at skabe en god og tryk klassekultur i din klasse. Lektionerne var som følger: lektion 1-præsentation og makkerskabsgrupper, lektion 2-trivsel og mistrivsel, lektion 3- hjælpemuligheder og lektion 4- klassekultur.

Er der noget fra de forskellige lektioner, du kommer til at tænke på, når du læser artiklerne?

Jeg kommer til at tænke på om antallet af ens venner har betydning for sit sociale liv, om det virkelig er så vigtigt at have mange venner som man ikke er tætte med, i stedet for at have få men tætte venner. Jeg kommer til at tænke på at de ikke har en klassekontrakt, som vi har lavet. De ved ikke hvordan de skal tale til hinanden, eller hvordan man skal opføre sig over de andre. Derfor kan jeg rigtig godt li at vi har lavet. Vi var alle sammen med til at bestemme hvordan vi vil have det i vores klasse. Vis vi der noget vi er utilfredse med, ved vi hvor vi skal gå hen med det; netop fordi at vi kan gå til hinanden, lærerne, elevcoach eller bedsteforældrene. Der er mange muligheder for os som elev.

Noget i klassen

Det er ikke sjovt at skulle sige det her, men hver gang vi arbejder i vores netværk's grupper, er der meget svært at få XX til at være med i tingene. Hver gang vi spørger ham om noget, kigger han bare, lader vær med at svare ellers er hans svar det ved jeg ikke. Jeg føler at vi har prøvet alt for at få ham med, men det er svært når han ikke rigtig vil samarbejde om det. Jeg håber at du vil tage en snak med ham, eller give os nogle værktøjer til at få en meget generet dreng til at åbne sig op. Vi er ved at opgive, vi er nået der til at vis vi skal nå at lave vores ting skal vi selv tage affære. Ville bare gerne lige sige det, så den næste gruppe ikke for problemer med det.

En elev fra 1.g

Teksterne får mig til at tænke på min folkeskoleklasse. Den var meget forskruet med hensyn til klassekultur og trivsel. Et af de mange problemer var, at vi opdelte os selv i grupper, og på den måde var der nogle som blev holdt udenfor. På grund af uenighed var der altid konflikter og skænderier i luften. Der blev ikke taget særlig hård hånd om mobning, og jeg er overbevist om, at der ikke havde været kaos på samme stadie, som vi oplevede i 7-9.c på XX Skole, hvis bare der havde været en strammere politik.

Det var kun vores klasse der havde denne udfordring, i hvert fald i så høj grad. Vi manglede evnen til at samarbejde på tværs af grupperne, og vi gjorde ikke noget for at ændre på denne adfærd.

Mistrivsel forekommer i mange forskellige sociale sammenhæng, og det opleves på mange forskellige niveauer. Med dette mener jeg, at mistrivsel kan forekomme i form af alt lige fra isolation til grov mobning til bare at være den stille dreng eller pige i klassen. F.eks. i min gamle klasse tror jeg at vi havde alle ledende godt dækket. Vi havde folk der ikke deltog og lukkede sig selv ude, folk der mobbede og folk med problemer på hjemmefronten. Det er godt, at lige netop dette problem, bliver bragt frem i lyset, og at det bliver arbejdet grundigt med. Det kommer til at have en enorm stor indflydelse på folks adfærd, og hvordan vi behandler hinanden. Jeg tror også at dette vil hjælpe dem, som føler sig ensomme, og dem der er meget stille i hverdagen. Man kunne håbe, at de fik en ide om, hvordan de skal deltage mere i det sociale.

Ensomhed er også meget udbredt på gymnasier og i folkeskoler. Mange føler sig ensomme, men man kan diskutere, om de faktisk er ensomme. Mange er det sikkert, men det er en psykisk tilstand, og jeg tror mange har tilbøjelighed til, at hoppe på ensomhedstoget bare fordi, de har følelsen af, at de mangler noget. Jeg har selv følt mig ensom engang, men jeg så slet ikke alt det jeg havde, kun det jeg ikke havde. Mange steder skal der ikke meget til for at omdanne ensomhed til glæde. For nogle er der en fin grænse mellem de to ting, og man skal passe på, at man ikke gør det være en det er. Ifølge min erfaring er det forholdsvis let at vende det hele rundt, bare man får lidt hjælp. Og samtidig hjælper det de personer som har styr på sig selv til, at hjælpe "ofrene".

Jeg synes makkerskabsgrupperne er en rigtig god ide og jeg synes dette forløb er vigtigt, og det kommer til at have stor indflydelse på, hvordan vores klassekultur, kommer til at se ud. Makkerskabet forebygger ensomhed, og giver en mulighed for at fortælle om sine problemer. På denne måde er der heller ikke nogen, som kommer til at føle sig udenfor, når der skal laves gruppe arbejde. Alle har faste grupper, og det gør at du med sikkerhed har klassekammerater at arbejde sammen med, og det eneste du skal gøre, er at bidrage. Præsentationen foregik rigtig godt, og man fik et hurtigt men godt overblik over dem, man skal fungere med de næste tre år. Med tiden dukker der flere og flere informationer op om ens klassekammerater, og det er sjovt, hvordan billedet af hver enkelt person, bliver klare og klare, for hver dag der går. Jeg kan også sagtens følge ideen i at lave en klasse kontrakt. Den hjælper os ved at minde os på hvordan vi skal handle i de forskellige situationer, for ikke at nævne, at den indeholder alle de regler, som skal håndhæves.

Jeg har oplevet klassekulturen som god. Det er en proces under udvikling, og det går langsomt fremad. Folk er stadig ved at prøve hinandens grænser af, og det kan let lede til et par skænderier her i starten. Det er ikke noget vi skal være bange for, da

det er umuligt ikke, at lave fejl når man omgås helt nye mennesker. Hvis vi så samtidig kombinere det med pladsskifte, så vi kommer vidt omkring, og lærer alle at kende. I vores "netværksgruppe" har vi fundet hinandens grænser. Det ledte til et par skænderier, men den fase tror jeg er overstået. Jeg tror mange har det på samme måde som os. Det kan også være, at der er nogle i klassen, som bare ikke fungerer sammen. Jeg tror på, at dette forløb gør os til en bedre klasse, og at Maryfonden er et vigtigt element for en proces som denne.

En elev fra 1.g

Efter jeg har læst teksterne kommer jeg til at tænke på forskellige tanker og følelser. Tankerne og følelserne relaterer både til mit eget liv, men også lidt til tidligere klassekammerater. Tænkningen er selv på min egen trivsel og lidt mistrivsel gennem folkeskolen, men også på mobning som jeg mindes en folkeskoleveninde har oplevet gennem folkeskolelivet.

I forhold til trivsel og mistrivsel mindes jeg selv at have oplevet lidt fra begge parter. Dog har jeg altid oplevet mest trivsel gennem livet, for jeg har altid haft en god vennekreds. Selvom jeg ikke har været den som har snakket ligegodt med alle i klassen. Jeg kan godt tage en snak med folk i ny og næ, men jeg har altid været vant til at snakke med de personer hver dag.

Sommetider har jeg også følt lidt mistrivsel, for selvom jeg altid har haft en vennekreds, har jeg sommetider følt mig lidt ensom efter skole. Ensomheden følte jeg en gang imellem når jeg vidste at nogen af mine veninder skulle sove sammen i en weekend eller jeg bare ikke havde lavet nogen aftaler med veninderne efter skole. Men samtidig med det har jeg heller ikke ville spørge dem altid om jeg gerne måtte være sammen med dem. Tanken med at de også gerne måtte have lov til at være sammen alene strejfede mig nemlig et par gange. Den tanke har så gjort at jeg ikke altid har haft lyst til at spørge folk.

Jeg har selv prøvet sammen med min folkeskoleveninde, hvor alle pigerne var inviteret til fødselsdag hos en fra pige fra klassen i 4 eller 5 klasse, men vi var de eneste to piger som ikke var inviteret med. Nu var det heller ikke den person jeg snakkede allermost med, som holdte fødselsdagen. Min mor snakkede sammen med en mor til en af de andre piger fra klassen, de snakkede om fødselsdagsfesten, og min mor sagde at jeg ikke var inviteret osv. Min mor kunne ikke forstå, hvorfor jeg ikke var det, så jeg mindes at hun vist kontaktede moren til pigen, som holdte fødselsdagsfesten. Moren havde troet at alle pigerne fra datterens klasse var blevet inviteret med, men datteren havde kun inviteret dem som hun snakkede mest med.

Min folkeskoleveninde har også oplevet både trivsel og mistrivsel, da hun er blevet mobbet lidt af nogle drenge fra klassen i folkeskolen. Hun var en del af min venne-

kreds, selvom at hun godt kunne være irriterende at være sammen med engang imellem, men når man var vant til det påvirkede det ikke en så nemt. Udover når hun blev ved med at spørge en hver dag i en periode om man kunne være sammen selvom man havde aftaler de dage hvor hun spurgte. De fleste af gangene fandt jeg bare på, at jeg skulle noget andet selvom jeg ikke havde nogle planer. Jeg gjorde dette, fordi jeg virkelig ikke havde lyst til at tilbringe min dag sammen med hende, men til sidst blev jeg nød til at sige ja. For ellers vidste jeg bare at det var sikkert hun ville komme og spørge mig næste dag igen.

Igennem de lektioner vi har haft kommer jeg til at tænke på, hvordan ens klassekammerater kan og skal hjælpe andre, hvad eleven også selv kan gøre og skolens ansvar på hvordan alle kan blive en del af fællesskabet i klasserne. Fællesskabet i alle klasser er vigtigt, især når man skal gå i samme klasse i 2-3 år.

Ens klassekammerater kan og skal hjælpe med at alle i klassen trives. Klassekammeraterne skal holde øje med om alle trives. Hvis de kan se at en elev mistrives, synes jeg godt at en klassekammerat kan tage initiativ til at snakke med den mistrivedes om problemet, for det kan være at vedkommende kan hjælpe personen videre til det gode fællesskab i klassen. Personen kunne gå til ens kontaktlærer og fortælle om problemet for alle klassekammeraterne har et medansvar i klassen. Eleverne er selv med til at afgøre om alle i klassen trives eller mistrivedes, fordi nogle kunne f.eks. synes det var sjovt at drille en anden fra klassen, selvom at vedkommende ikke synes det ville være sjovt. I sådan et eksempel er eleverne selv med til at afgøre om eleverne skal trives.

Eleven har også selv et ansvar for at blive en del af fællesskabet. Det eget ansvar eleven selv står med kunne være at tage en snak med en vejleder eller en terapeut om sit problem. Eleven kunne søge hjælp eller tage initiativet til selv at snakke med de andre elever. Eleverne skal have den hjælp de har brug for at gennemføre deres ungdomsuddannelse.

Jeg synes også skolen har et ansvar for at eleverne hurtigt få dannet et godt fællesskab i klasserne. Skolens hjælp til eleverne kunne være at lave de makkerskabs- og netværksgrupper vi har nu, for det gør at alle få en super god start på deres uddannelse. Jeg synes hvert fald selv det er en god ting at eleverne få en god start på vores uddannelse, fordi det kan hjælpe os med at gennemføre vores uddannelse, når man samtidig også er glad for ens klasse.

Med makkerskabs- og netværksgrupperne lærer eleverne at præsentere sig bedre overfor fremmede personer, som de ikke kender. Når grupperne jævnligt bliver ændret kan eleverne få et bedre forhold til personer som de ikke har snakket særlig meget med før. Det kan ende med at eleverne lærer andre elever bedre at kende og de ender med at blive rigtig gode venner til sidst. Det at klassen laver en fællesklasse-

kontrakt i fællesskab, gør vi elever selv vil være med til følge den, for vi har selv været med til at bestemme "vores" regler i klassen.

Med hensyn til kulturen i min klasse har jeg ikke oplevet noget negativt, fordi vi netop har haft vores makkerskabs- og netværksgrupper fra 1. Skoledag af, så jeg har kun oplevet positive ting. Når jeg skal fremhæve positive eksempler i min klassekultur kommer jeg mest til at tænke på vores netværksgrupper, for det har gjort at vi har et godt forhold til nogen klassekammerater allerede, imens at vi kan få det til resten af klassen i løbet af det næste stykke tid. Jeg håber at hele klassen får et godt sammenhold til hinanden hurtigst muligt. Vores forhold til hinanden kan også ændre sig ved at vi omgås hinanden socialt udenfor skoletiden. Vi kan enten mødes med en

En elev fra 1.g

Hvad får teksterne dig til at tænke på – i forhold til trivsel og mistrivsel? Kan du genkende nogle af tankerne eller følelserne? I dig selv? I nogen, du kender?

Jeg har taget udgangspunkt i tekst nr. 2. "Indadvendte børn bliver overset i en 'X-Factor'-tid"

Teksten handler kort om, at indadvendte børn kan have det svært i skolen. Det kan de, fordi man skal være udadvendt, for at være en del af det sociale. TV'et flyder med realityshow, hvor man skal være udadvendt.

Det stilles næsten som et krav, at man skal være udadvendt. Det gælder om at råbe højest, være underholdene og man skal være hurtig.

Indadvendte børn er langsommere, og bruger mere tid på at tænke over tingene. Derfor kan det være svært, at trives godt i klassen. Udadvendte børn trives meget bedre i skolen end indadvendte børn.

Jeg er normalt en udadvendt person, men jeg har prøvet at være indadvendt. Da jeg startede i folkeskolen, kom jeg i klasse med en pige, som jeg havde det rigtig dårligt med. Vi var onde mod hinanden. Indtil 5 klasse har jeg haft det dårligt i skolen. Så jeg besluttede mig for at skifte skole, og har skiftet skole flere gange. Nogle af stederne gik det godt, og andre ikke så godt.

På grund af at jeg har haft det så svært i skolen, blev jeg til sidst lidt indadvendt. Da jeg startede på en ny skole i 8-9 klasse, kom det til at gå godt, og jeg begyndte at blive udadvendt igen.

Sidste år var jeg i på udveksling i Minnesota, USA. Jeg blev meget mere udadvendt og kom til at møde en masse nye mennesker. Jeg havde en stor vennekreds, som gav mig meget selvtillid.

Mit udvekslingsår har hjulpet mig rigtig meget, fordi jeg kunne ikke forstå, hvorfor de holdte mig udenfor. Nu ved jeg, at det ikke var noget med mig at gøre. Det var bare de forkerte personer, jeg var sammen med. Jeg ved at der findes mange fantastiske mennesker ude i verden, som jeg har det godt med.

Du og din klasse har deltaget i et forløb, der har til formål at forebygge mistrivsel og at skabe en god og tryk klassekultur i din klasse. Lektionerne var som følger: Lektion 1 – præsentation og makkerskabsgrupper, lektion 2 – trivsel og mistrivsel, lektion 3 – hjælpemuligheder og lektion 4 – klassekultur.

Er der noget fra de forskellige lektioner, du kommer til at tænke på, når du læser artiklerne?

Jeg var kun med til at se de 3 videoer om personerne med de forskellige problemer i skolen.

I en af videoerne møder vi en dreng, som bliver holdt udenfor. Der var ikke nogen, der vil lave noget sammen med ham. Han giver et eksempel på, at der er privat fest over hos en af pigerne i klassen. Der bliver sagt at alle er inviteret, derfor troede han også at han var inviteret. Da han møder op til festen, er der ingen som snakker med ham. Efter et par timer senere, er der nogle af drengene, som ikke vil have at han er der, og vil smide ham ud.

Denne video minder mig om tekst nr. 3., hvor det gælder om, at være sig selv, selv om det kan være svært.

Til sidst skal du fremhæve positive eller negative eksempler på, hvordan du har oplevet kulturen i din klasse.

Jeg synes, der er et godt sammenhold mellem pigerne i klassen og der er ikke nogen, som bliver holdt udenfor. Hvis en person er ked af det, er vi der til at hjælpe hinanden.

Derimod synes jeg, der er opstået mobning mellem drengene. Der er nogle der lave ansigter, når en bestemt person snakker. Der er nogle, som laver hentydninger til, at de er meget bedre end de andre. Der er også nogen, som mobber hinanden åbenlyst, og nogle gange er det svært at se om de mener det, eller om det bare er for sjov.

En elev fra 1.g

Teksten får mig til at tænke på en masse ting. På hvor mange der rent faktisk har det så skidt, at de overvejer at tage deres egent liv. Jeg syntes det er sørgeligt, og at der burde gøres noget ved det. Jeg syntes at mange lærer har tendens til at lade de svage elever stå alene, men derimod er der også mange lærer som laver en god indsats, for at få de elever som har svært ved det, til at få et godt socialt liv.

I nogle af de tilfælde vi læser om, er der en del skrækhistorier, men også nogle positive. Mange af dem viser, at de svage elever ikke selv er i stand til at rette op på deres sociale status i klassen, og simpelthen lige så stille siver ud af klassen. Et af de store problemer er, at det er bevidst at det påvirker elevernes karakter, og det er jo fuldstændigt unødvendigt. Jeg mener ikke at det sociale skal gå ud over skolen og karaktererne. Man skal kunne skille de ting ad, men sådan er dagens Danmark desværre ikke. Efter min mening er der alt for meget pres på den enkelte person, tøj, sko, hår ovs. Jeg vil da gerne indrømme at jeg selv går op i de ting.

Men nogle gange er der positive sager, hvor man finder nogle venner i sidste omgang. Det kæver også meget af en selv mange gange. Tør at spørger personer, tør at gøre noget selv.

Jeg er nok ikke selv blevet mobbet, men jeg vil gerne indrømme at jeg selv har været til at mobbe en person i de mindre klasser, men det skal siges, at i dag er vi gode venner, og jeg tager dyb afstand fra det. Jeg er ikke stolt af det, men igen du kan ikke lave det om. I stedet vil jeg sige til dem som mobber, hvorfor gør i det. En af de ting, som fik mig til det var personens temperament. Jeg ved det ikke, det var ligesom om man fik et kick af en anden verden, da personen blev sur. Jeg var nok en anden person end den jeg er i dag. Meget højtråbende og store bevægelser, nok fordi jeg ville have opmærksomhed.

Jeg kommer til at tænke på nogle af de lektioner, hvor vi så nogle forskellige klip om mobning. Jeg kan huske en pige, hvis eneste ven var en hest. Det var en meget trist historie, og man kunne tydelig se at hun stadig var utryg. Der var også et positivt indslag, om en som fik venner i skolen pga. hun selv begyndte at snakke med andre.

Den klasse jeg går i nu er en meget god klasse. Der er ingen mobning, og der er en god harmoni. Vi er ikke alle perlevenner, men sådan skal det heller ikke være, fordi det er umuligt at blive venner med alle. Alt i alt en god klasse, som jeg er sikker på jeg kommer til at være glad for de 3 år jeg skal gå sammen med dem.

11. Bilag 3 - fravær og frafald

Fravær: alt fravær fra undervisningen registreres uanset grund: sygdom, lægebesøg, deltagelse i fodboldturnering for skolen, med valgholdet på virksomhedsbesøg osv.

Den samlede fraværsprocent for 1.g eleverne.

	fraværsprocent
2009-2010	6,60 %
2010-2011	6,50 %
2011-2012	5,80 %
2012-2013	5,70 %

det samlede frafald for alle 3 årgange

2011-2012	4 %
2012-2013	4,10 %

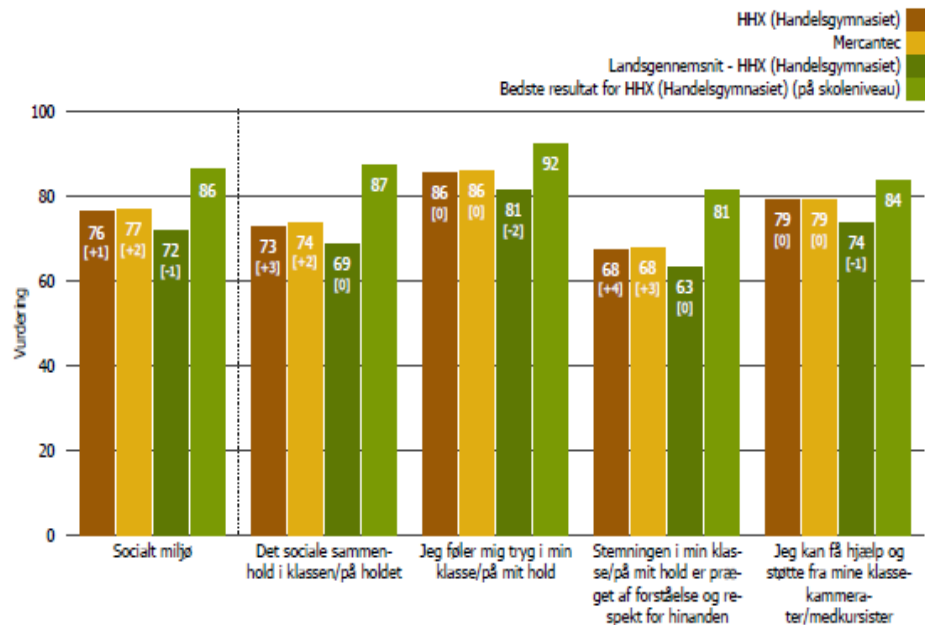
12. Bilag 4 - elevtilfredshedsundersøgelse

Resultatet for ETU-undersøgelsen. Svarprocenten var på 93 %.
Resultaterne er for alle tre årgange, og altså ikke kun for 1.g'erne.

Socialt miljø

Her ser I vurderingen af de specifikke spørgsmål under Socialt miljø på HHX (Handelsgymnasiet).

Spørgsmålene i den øverste figur danner det samlede resultat for området Socialt miljø.

De resterende spørgsmål er uddybende i forhold til at forstå opfattelsen af Socialt miljø på HHX (Handelsgymnasiet).

